

**Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека
імені Михайла Івасюка**

*(Методично-бібліографічні матеріали до 110-ї річниці
від дня народження українського поета)*

**Чернівці
2005**

ББК 83.3 (4 Укр.- 4 Чен.)
М 17

Підготували:

Оксана Довгань, методист
Олександра Гаврилюк, бібліограф
Юлія Богданюк, бібліограф

Редактор:

Іванна Рудько

Комп'ютерний набір:

Оксана Сандуляк,
Ганна Михайлюк

Відповідальна за випуск:

Марія Довгань

М 17

Максим Рильський і Буковина: Методично-бібліографічні матеріали до 110-ї річниці від дня народження українського поета.- Чернівці: ЧОУНБ ім. М.Івасюка, 2005.- 20 с.

Краса і літературне слово Буковини не могли не привернути до себе мудрої і доброї уваги Максима Рильського. Як зазначає літературознавець Богдан Мельничук у статті “Славна будь, зелена Буковино...”, славетний Рильський “пригорнув її (Буковину. О.Д.) пристрасним поетичним словом”.

Серед віршів, які Максим Тадейович присвятив нашому краю, були й такі, як: “Гостям”, “Федькович співа”, “Буковинський соловій”, “Великий день” та “28 червня”. Ці твори, повідомляє стаття Богдана Мельничука, “народилися благословенного 1940 літа”, задовго до приїзду поета Рильського на Буковину.

А відвідав її Максим Тадейович в грудні 1957 року. Цю визначну подію для нашого краю висвітлив у своїй газетній публікації під назвою “До “Буковинських голубих узлісь” тягнулася поетова душа” науковець Богдан Мельничук на сторінках обласної газети “Буковина” 18 березня 1995 року. Матеріал фіксує незабутню зустріч Рильського з буковинською поетесою Параскою Амбросій, про творчість якої Максим Тадейович відгукувався досить тепло і прихильно. Про це сказано ним у вірші “Павло Мовчан у Параски Амбросій”. “З незвичайною теплотою окреслено тут образ фізично недужої, але духовно міцної та багатой буковинки”, - зазначає літературознавець Мельничук.

Підтримку великого поета Параска Амбросій пам’ятала завжди. Коли не стало Максима Рильського, вдячна поетеса присвятила його пам’яті вірш “До поета”

Я несу вінок любові
Вам, поете дорогий.
Поміж нами ваше слово -
Наче промінь весняний, -
говорить Параска Амбросій у цій поезії.

Максим Тадейович Рильський впродовж всього свого життя не відвертав уважного погляду від Буковини. Його цікавила творчість і Юрія Федьковича, і Сидора Воробкевича, і Ольги Кобилянської. Їхні твори він вважав великим надбанням всієї української літератури.

Благодійний вплив поета Рильського на свою творчість відчувало і молоде покоління. Серед них: Віктор Зубар, Михайло Пилатюк та Анатолій Добрянський. 1959 року Максим Рильський благословив у світ першу віршовану книгу буковинського поета Зубаря “Пагіння”, написавши до неї передмову під назвою “Перша книга Віктора Зубаря”, пророкуючи початкуючому автору гарне літературне майбутнє. “Віктор Зубар має свій голос”, – зазначав Максим Рильський у цій передмові, наводячи у ній образні вислови поета Зубаря. “Немов спітніле скло,

темніє крига”, – перше порівняння, наведене із книги “Пагіння” Рильським, яке приємно вразило його.

Добрими здобутками позначилась також і творчість Михайла Пилатюка, якого не раз по-батьківськи підтримував Максим Тадейович. Підтримку класика української літератури Рильського відчув на собі і літературознавець Анатолій Добрянський. Опіка великого майстра слова над творчою долею цих митців частково зафіксована у листах Максима Рильського, адресованих цим авторам. Ввійшли листи до “Зібрання творів у двадцяти томах” Максима Рильського, а саме - у 19 та 20.

Нинішнього, 2005, року, коли гордості нашого красного письменства Рильському виповнюється 110 років від дня його народження, пропонуємо організувати книжкову виставку: “Максим Рильський і Буковина”.

Назви книжково-ілюстративній виставці радимо дати такі:

- Максим Рильський: його думки про творчість О.Кобилянської;
- Прихильне ставлення до письменницької спадщини Юрія Федьковича;
- Буковина в творчості Рильського.

Окрему сторінку зв'язків Максима Тадейовича Рильського із Буковиною складають його листи до буковинських авторів. Перегорнувши цю сторінку, ми дізнаємось про те, яку роль відомий поет зіграв у становленні початкуючих літераторів та науковців нашого краю. Назву цій своєрідній літературній екскурсії пропонуємо дати:

Шляхами листів Рильського на Буковину

(Захід потрібно оформити розгорнутими книжково-ілюстративними виставками творів Максима Рильського, Віктора Зубаря, Михайла Пилатюка, Анатолія Добрянського. У літературній екскурсії, зважаючи на мету цієї акції – популяризацію зв'язків Рильського із літературним та науковим процесом на Буковині – обов'язковим має бути використання в заході буковинської народної мелодії. На роль ведучого радимо запросити науковця, що досліджує творчість Максима Рильського, чи вчителя-філолога, викладача української літератури).

(Звучить повільна буковинська мелодія. На її притишеному фоні)

Вед. Епістолярна спадщина видатного українського письменника та науковця Максима Рильського – досить обширна. Вона увійшла до 19 та 20 томів двадцятитомного зібрання творів видатного майстра слова. Незважаючи на велику завантаженість, Максим Тадейович завжди знаходив час для відповіді на листи, для роботи із молодими авторами. А були ці листи завжди доброзичливими, теплими і підбадьорливими для тих, хто робив перші кроки в літературу та науку. Приходили вони і на Буковину, історію та літературу якої митець добре знав.

19-ий том названого зібрання ввібрав у себе і три листи до буковинського поета Віктора Зубаря, датовані: 8 березня 1953 року, 12 березня 1954 року та 9 червня 1954 року. Зі змісту їх видно, як уважно стежив видатний маститий літератор Рильський за творчим зростанням початкуючого поета Віктора Зубаря, підбадьорював його, пишучи у першому названому листі: “Ваші вірші – симпатичні”. Другий лист також позначений доброю опікою наставника. Про це говорить хоча б такий уривок із листа.

Читець

Дорогий Вікторе!

... А писати Вам – варто. Учитись, дивитись, жити, працювати – і рости.

Вед. Лист Максима Рильського до Віктора Зубаря від 9 червня 1954 року був досить критичного характеру, навіть полемізуючого. Певне, неслухняний учень не сприйняв зауважень і порад свого вчителя, який, правда, не зраджує необхідній педагогічній рисі – терпінню. Лист звучить навіть дещо дратівливо, хоч і на користь молодому літератору, що ступив на нелегкий літературний шлях.

Читець

(Уривок із листа)

... За чистоту мови Вам таки треба боротись... Словом, Ви тільки ще виходите на дорогу і частенько збочуєте. Хай щастить!

Вед. Спілкування між класиком української літератури Рильським та буковинським поетом Зубарем через посередництво листів не переривався. Чотири з них, адресовані Максимом Тадейовичем літератору з Буковини, ввійшли до 20 тому двадцятитомного зібрання творів Максима Рильського. Лист від 3 липня 1957 року, можна сказати, став одним із найщасливіших у творчій долі початкуючого поета Зубаря, його впевненим кроком в українську літературу. Як видно, Максим Рильський був терплячим, добрим і уважним учителем для свого учня.

Читець

(Уривок із листа)

Дорогий Вікторе!

В (видавництв)о “Молодь” погодилося, щоб я прорецензував Ваше “Пагіння”. Роблю це тим часом не для

видавництва, а для Вас, посилаючи Вам Вашу збірку із своїми зауваженнями на полях...

Вед. Віршована збірка Віктора Зубаря “Пагіння” із передмовою Максима Рильського під назвою “Перша книга Віктора Зубаря” вийшла не у видавництві “Молодь”, як передбачалось. А у видавництві “Радянський письменник”. Це був 1959 рік. Вдячний поет присвячує своєму наставнику вірш “Мандруючи в горах”. 10 березня 1960 року Віктор Зубар одержує листа від Максима Тадейовича Рильського. Зміст його такий:

Читець

Дорогий Вікторе!

Ще раз – окремо – дякую за вірш (“Мандруючи в горах”). Радий би був побачити його опублікованим: він вартий того.

Вед. Поетична присвята Зубаря Рильському під назвою “Мандруючи в горах” вперше була надрукована в Кіцманській районній газеті “Зоря” 28 червня 1960 року. Окрилений виходом своєї віршованої ластівки “Пагіння”, Віктор Зубар серйозно приступає до літературної роботи. Він пише драму-феєрію “Вітрова донька”. У листі від 17 лютого 1961 року його наставник і вчитель Максим Тадейович здійснює детальний аналіз цього твору, подає зауваження, що “... над “Вітровою донькою” треба попрацювати, і то добре попрацювати”. І дописує в кінці листа: “Пишу це все, бажаючи Вам добра і творчих успіхів”.

Ваш М.Рильський

(Звучить одна із жвавих буковинських мелодій)

Вед. Драма-феєрія Віктора Зубаря “Вітрова донька”, яка оспівує красу Карпат і яку, по праву, порівнюють із “Лісовою піснею” Лесі Українки, вийшла друком у Київському видавництві “Радянський письменник” 1964 року. Останній, опублікований у двадцяти-томнику зібраних творів Максима Рильського, лист корифея української літератури до Віктора Зубаря звучить своєрідним застереженням, порадою не піддаватися спокусі слави. А працювати!

Читець

Дорогий Вікторе!

Не бійтеся надто гострої критики – бійтеся надто м’якої...

Ваші вірші в “Зорі” мені сподобались. Ви таки лірик, Вікторе! І не без гумору (“Мороз”).

Тисну Вам
руку.

М.
Рильський

Вед. “Зоря” – так називалась Кіцманська районна газета Чернівецької області. Вона була стимулом до своєрідних діалогів (хоч і не частих) між Максимом Рильським та Буковиною, яку він любив, за розвиток літератури якої стежив, ріст якої підтримував і опікав.

Серед тих, молодих поетів, хто відчув цю підтримку та опіку, був і Михайло Пилатюк, який навчався на іноземному відділі Чернівецького університету, згодом працював учителем у нашому краї. У листі до поета Пилатюка від 13 березня 1953 року, опублікованому у 20-ому томі зібраних творів Рильського, говориться: “Ваші віршові спроби – симпатичні, але це дійсно – так тим часом спроби. Ви даєте милі пейзажні зарисовки...”. Великий майстер слова Рильський бережно і з повагою ставився до людей, незважаючи на їхній юний вік. Це видно хоча б із таких рядків названого листа до Михайла Пилатюка:

Читець

На товаришів-письменників, що роблять Вам зауваження, от як я, наприклад, не гнівайтесь.

Хай Вам щастить!

М. Рильський

Вед. У другому листі, датованому 8 жовтня 1959 року, до Михайла Пилатюка Максим Рильський по-батьківськи підтримує молодого поета, пророкує підбадьорливими словами: “Думаю, що це “своє” ще прийде. Привіт! М.Рильський”.

І оте право мати “своє” у літературі, що б виділяло його серед письменницького загалу, Михайло Пилатюк виборював своєю працею. Вона увінчалась успіхом: 1972 року у видавництві “Карпати” вийшла перша віршована збірка молодого автора. А задовго до її появи на світ, 5 березня 1960 року, поет одержав листа від свого наставника Рильського.

Читець

(Уривки із названого листа Максима Рильського до Михайла Пилатюка)

Дорогий Михайло Васильович!

Ваші поезії навіяні хорошими і, безперечно, щирими почуттями... Треба більше дбати про оригінальність і різноманітність образів, порівнянь, епітетів, про свіжість рим і т.ін. Посилаю Вам книжку “На допомогу молодим письменникам”, - зверніть увагу на статтю М.Ушакова.

З прив (ітом)

М. Рильський

Вед. Поза доброю пильною увагою академіка Рильського не знаходилося і літературознавство Буковини. Окрім творчості її письменників (Юрія Федьковича, Сидора Воробкевича, Ольги Кобилянської, Параски Амбросій), цікавився Максим Тадейович і розвитком філологічної науки, підтримуючи той розвиток. Серед тих, кому своїми порадами Максим Рильський допоміг, був і Анатолій Миколайович Добрянський. Про це говорить адресований йому лист Максима Тадейовича Рильського від 1 вересня 1961 року. Доброзичливість цього листа стала своєрідним благословенням для аспіранта Добрянського у його виборі теми наукової дисертації.

Читець

(Уривок із листа)

Ви взяли за цікаву тему – сонет. Мої висловлювання про сонет і його перспективи Вам, певне, відомі...

Отже, шлю Вам як-то кажуть, благословення на подвиг...

З найкращими

побажаннями

М. Рильський

Вед. Для людей, які робили перші кроки в літературу та науку, добре (і навіть критичне) слово Максима Рильського важило дуже багато. Воно ставало стимулом до роботи, яка, як бачимо, увінчалась успіхами: Віктор Зубар і Михайло Пилатюк виступили авторами багатьох поетичних книжок, 1976 року у видавництві “Радянський письменник” побачила світ антологія “Український сонет” Анатолія Добрянського. Кожний із цих митців, безперечно, приєднався би до рядків Параски Амбросій, яка у своєму вірші “До поета”, присвяченому Рильському, писала:

Всім давали ви раду,
Всіх виводили на шлях,
Кликали до свого саду,

Що піснями окриля, –
 тим більше, що в якійсь мірі не без мудрої опіки Максима Тадейовича Рильського поети Віктор Зубар і Михайло Пилатюк та літературознавець Анатолій Добрянський вийшли на творчий шлях. Їхні твори стали помітним явищем і в літературному, і в науковому процесі нашого краю.

Як свідчить “Зібрання творів у двадцяти томах Максима Рильського”, академіком на Буковину надіслано 11 листів. Вони увійшли до 19 та 20 томів, які побачили світ за сприяння видавництва “Наукова думка” 1988 та 1989 роках. Листи ці пропонуємо систематизувати і подати згідно дати їх написання та прізвищ адресатів. Цей розділ радимо назвати:

Листи Рильського до буковинців:

Радимо у строгому хронологічному порядку подати листи академіка до:

Віктора Володимировича Зубаря:

- 8 березня 1953 р. (т. 19, стор. 357, коментарі – стор. 625);
- 12 березня 1954 р. (т. 19, стор. 368, коментарі – стор. 631);
- 9 червня 1954 р. (т. 19, стор. 373, коментарі – стор. 633);
- 3 липня 1957 р. (т. 20, стор. 26, коментарі – стор. 562);
- 10 березня 1960 р. (т. 20, стор. 116, коментарі – стор. 615);
- 17 лютого 1961 р. (т. 20, стор. 210, коментарі – стор. 653);
- 3 березня 1961 р. (т. 20, стор. 218, коментарі – стор. 662).

Михайла Васильовича Пилатюка:

- 13 березня 1958 р. (т. 20, стор. 39, коментарі – стор. 571);
- 8 жовтня 1959 р. (т. 20, стор. 89, коментарі – стор. 600);
- 5 березня 1960 р. (т. 20, стор. 112, коментарі – стор. 613).

Анатолія Миколайовича Добрянського:

- 1 вересня 1961 р. (т. 20, стор. 263, коментарі – стор. 684).

Тісні творчі зв'язки підтримував Максим Рильський і з народною буковинською поетесою Параскою Амбросій. У наукових статтях академіка Рильського згадується це ім'я шість разів. Окрім того, нашій країні разом з іншими народними поетесами України присвячена окрема розвідка-стаття під назвою “Їх праця – як пісня, їх пісня – як радісна праця”, що увійшла до 16 тому “Зібрання творів у двадцяти томах Максима Рильського”. Матеріал частково висвітлює творчість поетес Параски Амбросій, Марфи Бондаренко, Ольги Добахової, Фросини

Карпенко та Христини Литвиненко. Письменник проводить паралель між творчістю цих народних майстринь та професійною творчістю, зазначаючи, що “характерною ознакою наших народних поетів, народних співців я вважаю те, що вся їхня творчість іде в річищі народнопісенної (почасти й казкової) традиції”. І відомий український поет наводить приклад із твору нашої Параски Амбросій:

Взолотила по садах
Осінь лист на деревах...

Максим Рильський зазначав, що знати і розуміти творчість будь-якого митця повністю допомагає знання і їхнього життя. Поет наводить біографічні дані народної поетеси з Буковини, пишучи: “З біографії Параски Амбросій відомо, що важко захворівши ще в дитинстві, з 12 років заробляла вона собі на шматок хліба доступною їй працею – художнім вишиванням, плетінням і тканням килимів. Тепер це – визнана поетеса, член Спілки письменників України”.

Надаючи велике значення фольклору, який, як відомо, впливає на ріст творчості кожного митця, Максим Рильський разом з тим вважає і необхідним компонентом зростання професійності кожного представника культури, зокрема, письменника. Про це говорить цитата із уже названої статті науковця Рильського: “Грані між професійною й народною поезією у нас дедалі більше стираються, усність перестала бути доконечною ознакою фольклору, народні наші (в другому значенні того слова) творці друкуються в пресі і окремими книжками, отже, входять у “велику літературу”.

У своїй статті “Їх праця – як пісня, їх пісня – як радісна праця” Максим Рильський відводить багато абзаців аналізу творчості Параски Амбросій і тій межі, яка у її творчості стоїть між народною і “книжною” поезією. Наводяться рядки із віршів буковинської поетеси:

Шумує колосся, мов сонячна злива.
Тихий вечір, зорі ясні
Сиплють стружку золоту.

Ім’я нашої краянки – Параски Амбросій згадується українським академіком Рильським у таких статтях 20-ти томного “Зібрання творів”, – зокрема у 16-ому томі:

- Живе відображення історії (стор. 59)
- Живі розсипи народної мудрості (стор. 77)
- Стан і завдання радянської фольклористики в світлі рішень XXII з’їзду КПРС (стор. 118, 119)
- “Їх праця – як пісня, їх пісня – як радісна праця” (стор. 123-126)

- Ясна зброя (із думок про українську мову) (стор. 376)
- Вступ (до кн.: “Українська народна поетична творчість...” К., 1958 – стор. 518)

Не обійшов увагою Максим Рильський імені нашої славної крайнки Параски Амбросій і в 15 томі свого “Зібрання творів у 20-ти томах”. У статті “Народ іде на декаду” на її 56-ій сторінці видатний поет згадує свою зустріч із двома народними митцями Параскою Амбросій та Єгором Мовчаном на Буковині 1957 року. Пам’ять Рильського зафіксувала цю зустріч такими словами: “Я згадую свою подорож на зелену Буковину. Там, біля Чернівців, у селі Задубрівці були ми (ми – це Максим Рильський та художник Василь Касіян.- О.Д.) свідками зворушливої зустрічі народного Кобзаря Єгора Мовчана з народною поетесою Параскою Амбросій: “... Незрячий бандурист ... і поетеса-селянка... зустрілися, як давні друзі”. Саме цю подію відобразив поет Рильський у своїй поезії – 3-ому вірші “Триптиха про Кобзарів” під назвою “Єгор Мовчан у Параски Амбросій”. У свою чергу Параска Амбросій присвятила вірш Рильському, вірніше, його пам’яті, під назвою “До поета”. Рекомендуємо організувати своєрідну методичну форму для перегуку цих двох творів. Назву цьому заходу радимо дати:

Діалог двох поезій

(У заході варто використати народні пісні у виконанні народного бандуриста Єгора Мовчана. Унаочнити діалог потрібно портретами Параски Амбросій, Єгора Мовчана та Максима Рильського і книжковою виставкою творів письменників Амбросій та Рильського. Ведучими цього заходу може бути бібліотечний працівник або вчитель-філолог).

(Звучить одна із народних пісень у виконанні Кобзаря Єгора Мовчана)

Вед. Народна пісня і народна поезія завжди йшли і розвивалися в єдиному руслі. Тому нічого дивного в тому немає, якщо вони зустрічаються. Така зустріч відбулася і між митцями – Параскою Амбросій та Єгором Мовчаном, для яких народні пісня і поезія стали підґрунтям їхньої власної творчості. Свідком цієї зустрічі був поет Максим Рильський. Він відобразив її у своєму вірші “Єгор Мовчан у Параски Амбросій”, що склав цикл під назвою “Триптих про кобзарів”, який було написано протягом 1959 року. Цикл цей увійшов до 4 тому двадцятитомного зібрання творів Максима Рильського. А зустріч між Параскою Амбросій і Єгором Мовчаном припадає на 1957 рік.

1-ий читець

Максим Рильський
Єгор Мовчан у Параски Амбросій

У Буковині це було, зимою,
У хаті чистій, як навколо сніг,
Ми круг стола гостинного сиділи –
Ми, київські і чернівецькі гості –
На бесіді поважній та веселій...

Вед. Ця, пам'ятна зустріч, зафіксована на фотографії. На ній ми бачимо відомого українського художника Василя Касіяна, народну буковинську поетесу Параску Амбросій та Максима Рильського.

(Ведучий демонструє фотографію)

1-ий читець

... Амбросій, наша господиня,
Долаючи свою лиху недугу,
Була така привітна і ясна,
Так відчувала на собі любов,
Яку в усіх навколо викликає,
Що ніби вся світилася...

Вед. Не могла забути зустрічі із відомими людьми України – Максимом Рильським і Єгором Мовчаном та Василем Касіяном – і Параска Амбросій. Про це вона сказала у своєму вірші “До поета”, присвяченого пам'яті Максима Рильського. Поезія була надрукована у збірці Параски Амбросій “Сонячні вершини”, яка побачила світ в Ужгородському видавництві “Карпати” 1980 року.

2-ий читець

Параска Амбросій
До поета

Нашу зустріч пригадала
У Задубрівці – селі.
Як ми дружньо розмовляли
При врочистому столі.

Вед. Добре розуміючи вплив народної творчості на формування і вдосконалення здібностей+ кожного письменника, академік Рильський присвятив фольклору не одну літературознавчу статтю. У них згадувались митці, що вийшли із гущі народних мас. Серед них і наша буковинська поетеса Параска Амбросій, поезії якої, за словами Максима Тадейовича, “прості, як земля”. Про це говориться у вірші поета “Єгор Мовчан у Параски Амбросій”.

1-ий читець

Вона
Читала вірші – прості, як земля,
І, як земля, на все хороші чуйні.
А втім, не віршами зачарувала
Вона усіх, а ясністю душі,
Погожої, мов ранок провесняний...

Вед. Талант повинен бути насамперед добрим. Таку думку проводить поет Рильський у своєму вірші, який розповідає про зустріч із Параскою Амбросій та Єгором Мовчаном. Саме таке прихильне ставлення до себе класика української літератури відчувала народна поетеса Буковини. Про це вона зазначила у своєму вірші “До поета”.

2-ий читець

Всім давали ви пораду,
Всіх виводили на шлях,
Кликали до свого саду,
Що піснями окриля.

Вед. “... душевну чистоту”, яку побачив Рильський у Парасці Амбросій і яку називав “трудівницькою” і “вселюдською”, зазначаючи, що “тільки з праці геній постає” – розкриває перед читачем образ народної поетеси – нашої краянки Параски Амбросій.

1-ий читець

Оту її душевну чистоту
Я важуся назвати вселюдською,
Бо я блукав багато по світах,
Племін усяких бачив чималенько

І пересвідчився: під кожним небом
 Над кожним морем і на полі кожнім
 Такі – от є осяяні серця,
 Такі правдиві очі і такі
 Тверді та лагідні розумні руки.

Вед. Народна поетеса Буковини Параска Амбросій відчувала підтримку й оцінку з боку великого Рильського, який не відпускав розвою творчості майстрині від свого погляду. Книга і любов до неї – були спільною зв'язуючою ланкою між двома письменниками. Про це писала народна мисткиня в уже названому вірші “До поета”.

2-ий читець

Дарували в любу днину
 Золоті свої книжки.
 В моє серце, як зернина,
 Ваші сіялись рядки.

З них училась викладати
 Щирі думи на папір,
 Щоб могли й вони злітати
 До людей в життєвий вир...

Вед. Передає Параска Амбросій повагу до письменницької творчості Рильського та шану до нього, як до людини і як до наставника, і такими словами:

„Я несу вінок любові Вам, поете дорогий.
 Поміж нами ваше слово –
 Наче промінь весняний”.

Саме цією строфою починається присвята народної поетеси пам'яті Рильського. Поезія, як вид художньої літератури допомагала спілкуватися двом митцям: Парасці Амбросій та Максиму Рильському. Вона „сама як невмируща пісня”, стала доброю і чистою пам'яттю, яку ми читаємо, очищаючи біля неї свою душу. У цій пам'яті, увійшовши у віршовані рядки твору „Єгор Мовчан у Параски Амбросій”, живе й народний кобзар.

1-ий читець

Був серед нас Єгор Хомич Мовчан-

Ну, хто його не знає на Вкраїні?
Хто не чував, як, наладнавши кобзу
З вимогливістю справжнього митця,
Він покладе на струни пальці віщі,
І струни зарокочуть – і озветься
Гіркий, глибокий голос – і слухач
Пливе нараз на каторзі турецькій...

Вед. Поезія Максима Рильського, що стала часткою двадцятитомного зібрання його творів, а саме 4-ого тому, під назвою „Єгор Мовчан у Параски Амбросій” – це гімн народу, його душі, слову і славі, це розповідь про сумну, трагічну, але героїчну сторінку історії України.

1-ий читець

... в той вечір ніжної зими
В Задубрівці, гостюючи в Параски
Юхимівни, – Єгор Хомич співав
З таким завзяттям, з силою такою
І давні думи, і пісні сучасні...

(Звучить одна із народних дум у виконанні Єгора Мовчана (запис))

ЛІТЕРАТУРА:

Твори

РИЛЬСЬКИЙ М.Т. Твори. В 2-х т.: [Дереворити худож. В.Є.Перевальського].- К.: Дніпро, 1975.- Т.1. - 430 с.

РИЛЬСЬКИЙ М.Т. Твори: [Вступ. стаття: Л.Забашта "Співець троянд і винограду", С. 3-38].- К.: Молодь, 1966.- 208 с.

РИЛЬСЬКИЙ М.Т. Вибране / Максим Рильський [Упоряд. П.Моргаєнко; Передм. В. П'янова, С. 5-27; Худож. О.Є.Ніколаєць].- К.: Рад. письменник, 1985.- 239 с.: іл.- (Шк. б-ка)

РИЛЬСЬКИЙ М.Т. Вірші та поеми / Максим Рильський; [Упоряд. П.Моргаєнко; Передм. О.Дейча; Худож. В.Є.Перевальський].- К.: Дніпро, 1982.- 303 с.: іл.- (Шк. б-ка)

РИЛЬСЬКИЙ М. Лірика. - К.: Дніпро, 1995.- 334 с.

РИЛЬСЬКИЙ М. Синя далечинь.-К.: Молодь 1995.- 79 с.

РИЛЬСЬКИЙ М. Т. Слово про рідну матір: Поезії / Худож. В.В.Руденко. - К.: Дніпро, 1990.- 90 с.: іл.

РИЛЬСЬКИЙ М. Т. Сонети / Упоряд. Б.Рильський, Передм. Д.Павличка. - К.: Молодь, 1969.- 223 с.: іл.

РИЛЬСЬКИЙ М. Т. Троянди й виноград. Далекі небосхили. Поезії. [Іл.: Ю.П.Шейніс].- К.: Дніпро. - 1973 с.: іл.

РИЛЬСЬКИЙ М. Т. Слово про літературу. [Збірник статей / Упоряд.: Б.Рильський і Ю.Солод].- К.: Дніпро, 1974.- 383 с.

РИЛЬСЬКИЙ М. Т. Статті про літературу. - К.: Дніпро, 1980.- 509 с.

РИЛЬСЬКИЙ М. Т., ДЕЙЧ О.Й. Тарас Шевченко. Біогр. нарис. - К.: Держлітвидав УРСР, 1964.- 87 с.: іл.

Життя і творчість

МАКСИМ Рильський – поет // Письменники Радянської України. 1917-1987: Бібліографічний довідник / Уклад. В.К.Коваль, В.П.Павловська.- К., 1988.- С. 509-510

РИЛЬСЬКИЙ Максим Тадейович: Український поет і громадський діяч // Провідники духовності в Україні: Довідник / За ред. І.Ф.Кураса.- К., 2003.- С. 295-296

РИЛЬСЬКИЙ Максим Тадейович (1895-1964) – поет, перекладач, публіцист, громадський діяч // Шаров І.Ф. 100 видатних імен України. - К., 1999.- С.349-353

ЛАВРІНЕНКО Ю. Максим Рильський (19 березня 1895 р. – 24 липня 1964 р.) // Українське слово: Хрестоматія укр. літ-ри та літ. критики ХХ ст.: У 3-х кн.- К., 1994.- Кн. 2.- С.91-99

МАКСИМОВІ Рильському. Збірник, присвячений 65-річчю з дня народження і 50-річчю літературної діяльності поета. К.: Рад. письменник, 1960.- 299 с.

МАКСИМ Рильський. Життя і творчість у документах, фотографіях, ілюстраціях: [Альбом] / Упоряд.: Л.Д.Зінчук, С.А.Крижанівський, Б.М.Рильський, Т.Г.Хутка; [Вступ. стаття С.Крижанівського, Ю.Солода]. - К.: Рад. школа. 1975.- 159 с.: іл.

БОНДАРЕНКО С. Шипи і проза Рильського: [Максим Рильський – сторінки життя] // Киев. ведомости. - 2004.- июль (№156).- С.12

ЄФРЕМОВ С. Новий блискучий талант в колі майстрів поетичного слова України: [Про М.Рильського] // Нар. творч. та етнографія.- 2000.- № 2-3.- С.87-94

ЗІНЧУК С. Екран пам'яті: [Про М.Рильського] // Київ.- 2004.- № 10.- С. 145-161

НАУМКО В. Незабутній Рильський // Пам'ять століть.- 2000.- № 1.- С.63-65

ПАВЛИЧКО Д. Велетень української культури ХХ століття Максим Рильський // Нар. творч. та етнографія. - 2004.- № 3.- С. 54-58

ПАВЛИЧКО Д. Мука чистоти: [Максим Рильський – укр. поет] // Літ. Україна. - 2004.- берез. (№ 12).- С.1

РИЛЬСЬКИЙ Максим Тадейович (1895-1964): 19 березня 110 років від дня народження: [Укр. письм.] // Бібліотека.- 2005.- № 2.- С. 5

СТЕБЛИНА М. Світлоносний Максим Тадейович: [Рильський – укр. поет] // Укр. слово.- 2004.- груд. (№ 53).- С.13

ЦАЛИК С. Куля для Максима Рильського // Київ.- 2004.- № 3.- С.169-178: портр.

БЕЦЕНКО Т. Рильський – мовознавець: [Про творчість] // Дивослово.- 2002.- № 6.- С.50-52

БОНДАРЕНКО Л. «Шопена вальс»: [Вивчення поезії М.Рильського “Шопен” у 10 класі] // Укр. літ-ра в загальноосвітній школі.- 2004.- № 5.- С.15-16

КУЗЬМЕНКО О. Новий пам'ятник Максимові Рильському в Голосіївському парку в Києві // Нар. творч. та етнографія.- 2004.- № 3.- С.126

М. Рильський і Буковина

КУЄК М. Справжня висота завжди людяна: [М.Рильський і Буковина] // Мол. буковинець.- 1995.- 11-17 берез. (№ 12).- С.1, 5

МЕЛЬНИЧУК Б. До «Буковинських голубих узлісь» тягнулася поетова душа: [Перебування М.Рильського на Буковині, 1957 р.] // Буковина.- 1995.- 18 берез.

МЕЛЬНИЧУК Б. «Славна будь, зелена Буковино...»: [М.Рильський і Буковина] // Рад. буковина.- 1971.- 22 серп.

АМБРОСІЙ Ю. «Максима Рильського не можу я забути»: [Інтерв'ю] // Голос краю.- 1995.- 21 жовт.

ДНІСТРЯНСЬКИЙ В. Осінь її споминів: [М.Рильський в гостях у П.Амбросій] // Голос краю.- 1996.- 19 жовт.

Куєк М. Дарунок буковинського поета: [В.Зубар подарував збірку "Пагіння" М.Т.Рильському]. - Вільне життя.- 1995.- 18 берез. (№ 23-24).- С.3

ВІДЗНАЧЕННЯ на Буковині 100-річчя від дня народження М.Рильського // Мол. буковинець.- 1994.- 31 лип.- 6 серп. (№32).- С.2

МАКСИМ Рильський і Буковина: [Науково-практ. конф.] // Чернівці.- 1995.- 24 берез. (№13).- С.4

ЗМІСТ

Передмова	3
Шляхами листів Рильського на Буковину	4
Листи Рильського до буковинців	9
Діалог двох поезій	11
Література	16

ВІДДРУКОВАНО НА ОБЛАДНАННІ

Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М.Івасюка
58000, м. Чернівці, вул. О.Кобилянської, 47, тел.: 52-62-05

Наклад 20

2005 р.